

שפלה להמה

ד כסלו התשפ"ד
מפטירין משא דבר ה'
(מלאכי א, א)

פרשת תולדות

סיפור לשבת

ויקראו שמו עשו (כה, כה)

מספרים על הרה"ק רבי משה חיים אפרים מסדליקוב זיע"א בעל "דגל מחנה אפרים" נכדו של הבעש"ט הקדוש זיע"א, שנודמן פעם לפונדק אחד עם סופר משכיל, הקניטו הלה ואמר לו: כבודו הוא אמנם נכד הבעש"ט, אך דומני שלי יש יותר חסידים מאשר לכבודו. נענה הצדיק ואמר: אין תימה בדבר, בפרשתנו כתוב "ויקראו שמו עשו" פירש רש"י הכל קרא לו כן, ואילו "ויקרא שמו יעקב" הקב"ה קראו כן. את עשו הכל מכירים, ואילו את יעקב מכיר רק הקב"ה.

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו (כה, כח)

פעם אחת סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א לחסידיו: למורי ורבי הצדיק רבי חיים מטרערנוביץ זיע"א בעל "באר מים חיים", היה בן שלא הלך בדרך הישר וציער מאד את אביו, למרות זאת לא הרחיק רבי חיים את בנו מעליו ואף קרבו מאד, דאג לכל מחסורו וקיווה שיחזור למוטב. פעמים רבות שמעתי את רבי חיים כשהוא נושא את ידיו הטהורות לשמים ואומר: רבונו של עולם, "יהי רצון שאף אתה תנהג בבניך במידת הרחמים כשם שאני הקטן נוהג בבני זה, גם לי בן שסר מדרך הישר, אף אתה אל תסיר פניך מהם אלא רחם עליהם". דבר זה אמר הרה"ק רבי מאיר מרומז בתורה, במה שנאמר "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו", יצחק אבינו ידע ברוח קדשו כדאיתא בגמרא (מסכת שבת דף פ"ט) שלעתיד לבוא יטען הקב"ה כלפי יצחק בניך חטאו, לפיכך קירב יצחק אבינו את עשו בנו כדי שבבוא היום יוכל גם הוא לטעון ולומר, אני אהבתי את בני אף על פי שהיה זה עשו, גם אתה ריבוננו של עולם, מחל לבניך.

עקב אשר שמע אברהם בקולי (כו, ה)

בילדותו גדל הרה"ק רבי מנחם מענדל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א בבית סבו הגדול הרה"ק בעל התניא זיע"א, לא אחת היה מבקש מסבו לבאר לו דברים מוקשים בלימודו. פעם ביקש שיבאר לו את פירוש הפסוק "עקב אשר שמע אברהם בקולי" נענה בעל התניא ואמר: אברהם אבינו פעל על עצמו על ידי ניסיון העקדה ושאר הניסיונות, שציווי של ה' יורגש אצלו בכל קומתו, ראש, גוף ורגל. על כך רומז הפסוק "עקב אשר שמע אברהם בקולי" אפילו עקב רגלו של אברהם הרגיש באלקות.

{סיפורי צדיקים}

אשא עיני

בוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חיי האדם
פרק ה' | עיניך ברכות בחשבון

המקדש את עיניו - ממשיך בעיניו ברכה וקדושה

הנה מוכא בפסרים הקדושים, שכאשר האדם זוכה לשמר את עיניו לבלי לראות בהן מראות אסורות חס ושלום, אלא הוא שומרן תמיד מפל משמר להביט ולראות בהן רק דברים קדושים בלבד, על ידי כך הוא זוכה שעיניו מתקדשות בקדושה גדולה, עד שהן ממשיכות קדושה וברכה להיכן שהן מביט ומסתכל בעיניו, ועל ידי כך הוא יכול להקניס הרהורי תשובה, ולהחזיר אנשים בתשובה במבטו ובהסתכלותו על האנשים בלבד.

וכל אחד מישראל יכול לזכות לדרגה נפלאה זו, וזאת על ידי שיקדש האדם את עיניו וישמר עליהן מפל משמר מפל מיני פגם העינים, וכן על ידי שישמר את עיניו לבלי להביט בהן בשום דבר טמא, כגון על חיות טמאות או על אנשים רשעים אשר שורה על פניהם רוח הטמאה.

ועל ידי כך מתקדשות עיניו של האדם בקדושה גדולה, עד שהוא זוכה להמשיך קדושה וברכה בעיניו בלבד להיכן שהוא מביט ומסתכל, אשר על ידי כך הוא מתברך, ונמשכת עליו קדושה וברכה אף ללא שידבר קלל וקלל.

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
17:55	17:16	16:03	ירושלים
17:52	17:18	16:19	תל אביב
17:52	17:16	16:11	חיפה
17:56	17:19	16:22	באר שבע

הבן איש חי

ספר 'פסקי בן איש חי' | הלכות שבת

סימן שי"ד

דברים האסורים משום בנין וסתיירה [בכלים] בשבת
 נשאלתי אם מותר לדרך בשבת על ידי שינוי תמרים ואגוזים יחד שעל ידי הדיכה יהיו האגוזים נימוחים ונבלעים בתמרים, ונעשים התמרים כמו עיסה וקורין בערבי מדגוגה. הנה הסברא מחייבת לחוש בזה משום בונה משום האי כללא דכלל הרמב"ם בדין הגבינה, שכל המקבץ חלק אל חלק ודבק הכל ביחד שיעשו גוף אחד הרי זה דומה לבנין. וכן הענין בעשיית המדגוגה. אך מה נעשה דהמגן אברהם ז"ל הסביר לנו דלא מקרי בונה אלא כשמתכוין ליפיתו ולהשוותו. ולפי דבריו אלו, אין בעשיית המדגוגה איסור משום בונה. ואף על גב דעדיין יש לומר גם לדברי המגן אברהם איכא איסורא דרבנן אפילו באין מתכוין ליפיתו ולהשוותו, משום דעל כל פנים דומה לבנין. מכל מקום אין בדינו דבר ברור בזה. אמנם אמרתי לאסור בנידון השאלה מדברי הרשב"א והמאירי ז"ל דסבירא להו בהא דמגבן חייב משום בונה, הטעם משום דכל העושה דבר מתחילתו חייב

משום עושה כלי והוא הבונה, ולכן זה המגבן שעשה תיקון דבר חדש הרי זה בכלל בונה. ואם כן לפי זה, גם עשיית המדגוגה הוא דבר חדש, שהוא עושה מן מאכל בפני עצמו, שהוא חלוק בשמו ובטעמו, דלא הוה זה קודם שדך שניהם יחד.

חותלות של תמרים ושל גרוגרות, דהיינו כלים העשויים מכפות תמרים ומניחים בתוכם תמרים, וקורין אותם בערבי כצא"ף [סלסלה], אם הכיסוי קשור בחבל, מותר להפקיע החבל או לחתכו. ואפילו גופן של כלים אלו מותר להפקיע ולחתוך, דהוי כשובר אגוזים ושקדים בשביל האוכל שבה.

מותר לחתוך קשוי השפוד שקושרים בטלה או עוף הצלויים בו. וכן עופות ממולאים שתפרם, מותר לחתוך חוט התפירה. וכן חוט שמעבירין בו תאנים וקושרין שני ראשין, דמותר לחתכו.

כשם שאסור לפתוח כל נקב בכלי בשבת, כך אסור לסתום כל נקב, מפני שהוא כמתקן כלי. ולכן אסור לסתום נקב החבית שהיין או שאר משקה יוצאין ממנו, אפילו בדבר שאין בו איסור מירוח, וכל שכן דאסור לסתום בשערה, דאיכא בזה איסור ממרה, ואפילו היתה השערה בנקב

מבעוד יום ונפלה בשבת, אסור להחזירה.

מחט שנתעקמה אסור להשוותה בידו. וכן בתי עינים שנפתחו הרבה, אסור להדקם ביד, דהוי מתקן מנא. וצריך להזהיר העם באלה שהם דברים המצויים.

אסור לאשה לקלוע שערות ראשה, דדמי לבנין, והוא הדין דאסור לסתור קליעת שערה דדמי לסותר. ונשים ההולכות לטבילה בליל שבת, לא יקלעו שערות ראשן אלא ישלשלום בין החלוק ובין הבגד וילבשו פאה נכרית שהיא קלועה ועומדת מבעוד יום. ואותם העשירים שדרכם תלות תכשיט זהב, על ידי חוטיין שקולעים אותם בשערותיהם שיהיו סרוחין לאחוריהם, לא יעשו כן בשבת, אלא יתפרו חוטיין אלו שתלוי בהם התכשיט, בכובע שלהם שקורין בערבי פי"ס, ואז יהיה גם כן סרוח על גבם בשבת כדרכו.

מכבש שהוא שני לוחות שכובשין בהם בגדים, אם הוא של בעל הבית מותר לפתחו לקחת הבגדים לצורך בו ביום, ושל אומנין אסור לפתחו, משום דזה דרכו להיות מהודק בחזקו, ופתיחתו דומה לסתיירה. ואפילו פתוח מבעוד יום יש אוסרין ליקח ממנו הבגדים, גזירה שמא יפתח עת. מיהו לצורך הרבה, יש להקל בפתוח מבעוד יום.

ספר הרדים

פרק עג

מצוות המסוגלות לרפואת חולי הנפש ולכפר עוון

אחר שכתבנו רפואת תעלה בךמים וקרים לנפש החוטאת שלא תמות, יש לנו לחקר ולבקש רפואה בךמים קלים, אחר שנמשלו חולי הנפש לחולי הגוף. ולפעמים רפואה שיצוה רופא חכם במצאה פרחים והצאה, מפנה מיני רפואות וקרות הערך, ולפעמים ימצאו מיני רפואות בקסוף אָחַד או בַּחֲצֵי כֶּסֶף שֶׁל מִינֵי עֲשָׂבִים מְרַפְּאִים בְּדֶרֶךְ סִגְלָה. וְשִׁמְעֵתִי מִפִּי מַגִּידֵי אֱמֶת, שְׂאֵרְעֵה בְּמַלְכוּת קַאֶסְטִילֵי"א בְּאֶחָד מִשְׁרֵי הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתְמִים בְּלִקְתָּם לְצַדִּיק לְהַבְיֵא, בְּאֶרְדֶּךָ אַחֵר שׁוֹעֵל לְצַדִּיק, וְעַקֵּץ הַשׁוֹעֵל אֶת רִגְלֵי הַשָּׂרֵף עֲקִיצָה קִטְנָה לֹא הִרְגִישׁ בָּהּ, בַּיּוֹם הַשְּׁנִי הַתְּחִילָה רִגְלוֹ לְצַבֵּת, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי צָבְתָה מְאֹד עַד סוֹף הַיָּרֵךְ, וְרוֹפְאֵי הַמֶּלֶךְ נִלְאוּ לְבַקֵּשׁ מִינֵי רְפוּאוֹת מְשֻׁנּוֹת בְּךָמִים וְקָרִים מְאֹד וְלֹא נִכְלוּ, וְנִוְאָשׁוּ מִמֶּנּוּ, וְהִנֵּה מְצֻנָּה מְחַמַּת מִיתָה, וְכָל בְּנֵי בֵיתוֹ בּוֹכִים, וְהִנֵּה נִכְנָס עֲרַבִי אֶחָד מִמְשַׁרְתָּיו שֶׁהֵיָה מְבִיא לוֹ דוֹרוֹן מְמֻנְהָגוֹ, וְרָאָה אֶת הַעֲרָה הַגְּדוֹלָה וְאֶת הַחֲלִי שֶׁחָלָה אֲדוֹנָיו, וַיִּשְׂאֵל אֲלֵיהֶם מֶה הַחֲלִי הֵרַע הַזֶּה פִּתְאֵם בְּאֶרְדֶּךָ, וְהִיּוֹם שֶׁלֶשֶׁת יָמִים רִאִיתִי שְׂאֵנָה וְשֶׁלּוֹ. וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲקִיצָה קִטְנָה שֶׁל שׁוֹעֵל הַבִּינָה עָלָיו אֶת הַמְּנוֹת הַזֶּה. וַיֵּצֵן אֲלֵיהֶם, אֵל תִּירָאוּ פִּי בְּעֵזֶר הָאֵל אֲנִי אֲרַפָּא אוֹתוֹ, וְיִלְךְ בְּמַהֲרָה אֶל הַשָּׂדֶה וְיִלְקֹט מִינֵי עֲשָׂבִים יְדִיעִים לוֹ, וְיִרְץ וְיָבֵא אֶל בֵּית אֲדוֹנָיו וַיִּכְתוּשׁ אֶת הַעֲשָׂבִים בְּמַכְתֵּשׁ, וַיִּשֶׂם עַל רִגְלֵי אֲדוֹנָיו פְּעָמִים שְׁלֹשׁ, מִיָּד הַתְּחִיל לְהִרְפֹּא, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נִתְרַפָּא וְהִלָּךְ עַל רִגְלָיו, וַיִּשְׁתַּמְּחוּ הָרוֹפְאִים וַיִּתְּלֵהוּ אֶת הָאֲלָקִים אֲשֶׁר בְּרָא מִינֵי סִגְלוֹת בְּעֲשָׂבִים. וּבָזָה אֲנִי מְבַיְנִים מֶה שְׂאֵמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּפִרְקֵי אַבּוֹת (פ"ב מ"). וְעַקֵּצְתָּן עֲקִיצֵת שׁוֹעֵל. וְכֵן שְׂמַעְנוּ פֶּמָה מִינֵי חֲלָאִים שְׂנַמְצָא לָהֶם רְפוּאוֹת תְּעֵלָה בְּךָמִים קְלִים בְּדֶרֶךְ סִגְלָה, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה יֵשׁ לָנוּ לְבַקֵּשׁ בְּשָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרִכּוֹ ה' הִיא הַגְּמָא, מִינֵי סִגְלוֹת וְרְפוּאוֹת קְלוֹת לְרְפוּאוֹת חוֹלֵי הַנֶּפֶשׁ הַתְּלוּשִׁים שְׂאֵין בָּהֶם פֶּחַ לְסַבֵּל הַרְפוּאוֹת הַקְּשׁוֹת.

ספר חסידים

סימן קנ"ה [המשך]

וכן לא ישים ידיו על עינו עד שירחיצם ותיקנו חכמים ברכה על כל אחת ואחת כתיקנה. ומעשה בחסיד אחד שהיה מברך על כל אבר ואבר ומקרא מסייעו לבי ובשרי ירגנו אל אל חי. וכתיב (תהלים לה י) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. והיה מתפלל על כל אברים שנבראו בו שיעברו למי שבראם לכבודו ושלא לחטוא לו בהם לפי שהקב"ה נתן בלב טובים שלא לחטוא לו שאין מגלגלין חטא על ידו שנאמר (משלי יב כא) לא יאונה לצדיק כל און. יצר טוב ויצר הרע טוב לצדיק שרואה שהרע מערים ערמה למצוא תאות נפשו ולשעה אחת והוא פעמים משים נפשו בסכנה בעבור תאות נפשו בפעם אחת כגון הלסטים והגנבים והנואפים על ספק. ואני בעבור הקב"ה שנותן לאוהביו תאות נפשם לעתיד לבא לעולמי עולמים הנאות מכל הנאות ניאופים ותענוגים על אחת כמה וכמה שיש לי להערים. ואלו היה יצר האדם יצר טוב מתגבר עליו לעשות טובה כמו שמתגבר עליו יצר הרע לתאות בשרו לכבודו אז היה מערים בכל עומק לעשות חפצי שמים וכל יצר האדם שיכולת בידו הוא לעשות כל מה שלבו חפץ לעשות ומצוי לעשות לו בלא בושת איצ' להערים כל כך על הדבר. אבל כשאין היכולת בידו לעשות מה שלבו חפץ מפני פלוני כדבר פלוני כדבר פלוני אז צריך להערים כיצד יעשה תאות נפשו שלא יזיק לו דבר פלוני הואיל וכל אלה הדברים עמקי חכמה. וגדולים חקרי לב המצוין אצל המתאווים ואצל קנאים ואצל רודפים כבוד. לפיכך הירא את דבר ה' רואה האין מחפשים וחרים אחר תאות נפשם ותאות רגע ספק משליכים נפשם מרחוק וכל שכן אני וכן אמר ונקדשתי בתוך בני ישראל שנהרגים על קדושת ה' שנאמר (תהלים מד כג) כי עליך הורגנו כל היום הרי יצר הרע טוב לאדם שאילו לא היה יצר הרע שולט על האדם מה שכרו אשר יקבל על הטובה עתה שיצרו מתגבר עליו וכופפו בעבור הקב"ה הרי יש לו שר טוב ולרשעים יצר טוב רע להם אילו לא טעמו יצ"ט יכולים היו לומר לא ידענו מה טיבו של יצר טוב.

חידושים לפרשה

הטעיית כוחות הטומאה שיחשבו שיתברך עשו ולא יעקב

וצריך להבין מה שכתב הרמב"ן שהברכה היא שלא לדעת, דהנה האר"י ז"ל כתב על פסוק (קהלת ח, ט) עת אשר שליט אדם באדם לרע לו, שהקדוש ברוך הוא כשרוצה ליתן נשמה קדושה לעולם התחתון צריך ליתן מקורם אל מקום טומאה שאם יתן תיכף בזה העולם אזי מדת הדין חס ושלוש מעכב אבל כשנותן תחילה אל מקום טומאה סבורים הם שחס ושלוש הנשמה הקדושה יהיה ביניהם אזי אין מדת הדין מעכב. אבל האמת אין הרב כן, אלא שאחר כך נתרומם קרנות צדיק ומשבר את כל כוחות הטומאה כמו שהיה באברהם שנתן לו

שנתן לו תחלה לתרום ואחר כך שבר כל הצלמים וכן היה ברור שהיה הנשמה שלו בלוט לזה רדף אברהם אבינו אחר המלכים והרג אותם כדי להציל נשמת דוד אשר היה בלוט. וזהו שכתב האר"י ז"ל כונת הכתוב עת אשר שליט אדם באדם, דהיינו מתחילה סבר שהוא שליט על הכל ולבסוף הוא רע לאותו אדם שמשבר כל כוחות הטומאה של אותו אדם שהיה שליט מתחילה. וזה הרמו שבשביל כך לא רצה יצחק לברך את יעקב תיכף כדי שמדת הדין יסבור שהברכה יהיה עליו ולא יקטרט חס ושלוש ויעכב הברכה ולפיכך רצה מתחילה לברך את עשו. אבל באמת עיקר הברכה הוא שורה על יעקב כי הוא משבר את כל כוחות הטומאה ויתן השם יתברך טובה וברכות אמן.

הטמחה תהיה כאשר ייהרג עשו

וכשמוע יצחק את דברי עשו, ראה רשעתו שנמשך אחר סטרא אחרא. אמר ועל חרבך תחיה, פירוש כשיבא עליך מכת חרב והרג ואבדן אז תחיה, דהיינו שתעלה על ידי זה שיבא קידוש השם. וגם אמר לו והיה כאשר תריד, דידוע מאמר חכמינו ז"ל (בראשית רבה מב) והיה לשון שמחה, ורש"י ז"ל פירש תריד לשון צער. וזה והיה, פירוש שיהיה שמחה כאשר תריד, כשיהיה לך צער יגון ואנחה אז ישמחו כל העולמות כנאמר (משלי יא, י) באבוד רשעים רנה.

מיציאות כניעת עשו ליעקב - גם עדיין בגלות

וגם אמר ופרקת עולו מעל צוואריך. דהנה ישעיה הנביא אמר (ישעיה א, ג) ידע שור קונהו וכו', אפס כשנותנים עול על צווארו אין השור יודע בעליו מצד בחירתו רק מוכרח הוא מחמת העול, אמנם כשפורקין העול מעליו הוא נוהג כבוד מצד בחירתו. כן הוא הדבר באומות, כל זמן שבית המקדש היה קיים היה העול על צוואר האומות שהיו נכנעין לישראל, מה שאין כן עתה שבית המקדש חרב נפרק העול מהם, אבל מצד הבחירה מחויבין לעשות רצון ישראל גם עתה בגלות שישראל הם בעלים כמאמר חכמינו ז"ל שכל העולמות ברא הקדוש ברוך הוא בשביל ישראל, והאומות הן כמו בהמות כנאמר (שם מ, יז) מאפס ותוהו נחשבו לו. וזהו שאמר יצחק לעשו ופרקת עולו מעל צוואריך, פירוש אפילו בשעה שתפרוק עולו של יעקב מעל צוואריך, דהיינו בזמן הגלות כפירוש רש"י רק מעל צוואריך הוא שתסיר שלא תהיה מוכרח לזה אבל ממילא מצד עצמך ראוי לך לעשות רצון ישראל אף על פי שאין העול על צוואריך כנאמר ידע שור קונהו וכו'. וזהו פירוש הכתוב וישא עשו קולו ויבך, פירוש אמת תהיה נשיאת קולו, דהיינו עליה שלו דהרמת קול היא עליה. ויבך, פירוש בשעה שיהיה בוכה, דהיינו שיהיה לו יגון ואנחה דמרמו על הדבר הנ"ל אז הוא עליה שלו כנ"ל והמבין יבין.

{ קדושת לוי | רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א }

נצור לשונך מרע

הכלות רכילות ציור ה

מאד צריך לזהר ממדות הגרועות, שרגילים לגנות צד אחד לעיני צד האחר על ענינים שאין בהם ממש, דהיינו, אם התקן הוא איש פס, שאינו חריף כל כך להבין צדומיות של בני אדם ורמאותיהם, או שאינו רוצה להתלוצץ בשאר הפחורים אשר נגילו, הם מפרסמים אותו בעיר עבור זה לאיש שוטף ופתי, עד שילפעמים יהיה דבר זה סבה, שלא ירצו להשתדף עמו עבור זה, או לבטל השדוף שעשה כבר, וכיצא בזה רעות רבות, יקרת ה' כל שפתי תלקות עבור זה. כי לא די שהם בקלל בעלי לשון הרע מחמת זה, כי בדברי הכלים האלו וכדומה לזה אין מצוי אף פנט אחר מהנל בכלל ט' סעיף ב', כי גם נקראים מן התורה בשם בעלי מוציא שם רע, מכיון שהוא שקר, כמו שכתבנו בחלק א' בכלל א' ובקלל ה' מענין זה, ואפילו אם היה דבר זה אמת גמורה היה צריך לזה כל הפקטים הנל.

ובאמת אלו האנשים הם גם כן בכלל מחטיאי הרבים, כי מחמת טבעם זה הרע, שהם ממחרים להתלוצץ על בני אדם ולשפף עליהם ביו וקלון, הם מכריחים לאנשים החמימים והישרים בלבותם שילכו גם כן בדרכיהם, ומתחלה הוא בהקרת, כדי שלא יפרסמו אותם הלצים ובעלי הלשון הנל לשוטטים ופתאים או לכנותם בשם צבועים, ואחר כך ממילא נגררין אחריהם דהרגל נעשה טבע, וכידוע מאמר הגמרא בעבודה זרה: אם הלך סופו לעמד, ואם עמד סופו לישב.)

[המשך בשבוע הבא..]

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "פצדקה תפוצצ"י שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלפליית ע"י מתן סיוע פלפליי והחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים

- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים

- חלוקת סלי לידה לילודת ולתינוק

- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות:

בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104

קוד מוסד לררשאה בחשבון הבנק 21965

ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ו"באשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:

alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה

אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG

054-4785404 | 054-6091685

בצדקה תכונה
גמ"ח פ"ו ח"ו ס"ו ע"ו ל"ו ט"ו

הבוגדים והבגדים

שהגיעו עשו ועיקב לגיל שלוש, עשו להם "חלקה". יצחק אבינו עטף אותם בטלית ונשא אותם אל החרד. שהגיעו לשלוש-עשרה, החליט עשו שהוא למד דיו. הוא כבר מחושל, הוא יכול לצאת לשדה. יעקב אבינו חשש שאינו מחושל דיו והמשיך ללמוד. היה יושב אוהלים, אוהלו של שם ואוהלו של עבר. בהיותו בן 63 הורתה לו אימו בנבואה שקיבלה שיטול את הברכות. ביקש עשו להורגו, ואביו ואמו שלחוהו לחץ, לשאת אישה. פחד יעקב שעדיין אינו מחושל דיו, כעבור 60 שנות התעלות, אברך צעיר מה שנקרא, הלך ונטמן בבית עבר 14 שנים נוספות בהתמדה כה רבה, שלא שכב בלילה, אלא, התמננם ושב לתלמודו.

יש לי שאלה אומר הרב גלינסקי, וזכרנו לחיי עולם הבא: יעקב אבינו צדק כמה שהלך לשיבתו של עבר. צדק, בחושבו שאינו מחושל דיו. והראיה: שהוא לא נענש על אותן 14 שנה. ואדרבא, בספר "משכיל דרוד" תמה מדוע לא השתהה שם עוד שנתיים עד לפטירת עבר. אם כן, מדוע לא הורהו יצחק אבינו בפירוש להמשיך וללמוד בשיבתו של עבר? שאלה טובה. אומר הרב: אין זו שאלה. כי לא הלך ללמוד גרדא. הלך להתעלות ולהתחשל וזאת אי אפשר לפעול על-ידי ציווי והוראה. "אם אין אני, לי מי לי". אם אדם לא יעזור נפשו, מה יואילוהו המוסרים? ! ואני מדבר אתכם עכשיו, אתם שומעים, אם לא תעוררו עצמכם מעצמכם, כל המוסרים לא יעילו. אז תדעו עוד כמה דברים שמעמכם. אבל זה לא יפעל שום דבר, אם אתם לא תחליטו להתעורר מעצמכם.

אומר ה"שערי תשובה": "אם האדם לא יעזור נפשו מה יואילוהו המוסרים". ראינו את הבחור אתמול בהרצאה, שאל שאלות שהיו חסרות לו, והתעורר מעצמו ועלה לשים ציצית. רואים איך הוא מקבל את זה. כי הוא התעורר מעצמו לשאול את השאלות, הוא מעוניין לדעת. קיבל תשובות? הוא מוכן להמשיך קדימה.

"התנערי מעפר קומי שבי ירושלים", כמו אותה תרגולת המנערת עצמה מן העפר. תארו לעצמכם תרגולת צחורה המתפלשת באפר והופכת שחורה כפחם. אם יבקשו בעליה לנקותה, יתפחשו כמותה. יתחילו לנער נוצה אחר נוצה, עבודת חיים. בסופו של דבר מפח נפש. אפשר לנקות אותה ככה. אי אפשר. אבל אם היא תרצה, תקום ותתנער וברגע היא תתקנה. אומר הנביא ישעיה: "התנערי מעפר קומי שבי ירושלים", זה הכל תלוי בנו אם אנחנו רוצים להתעורר או לא.

בואו נלמד משנה, משנה באבות פרק ו', משנה עשירית: "אמר רבי יוסי בן קיסמא: פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגע בי אדם אחד ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום. אמר לי: 'רבי מאיזה מקום אתה?' אמרתי לו: 'מעיר גדולה

של חכמים ושל סופרים אני'. אמר לי: 'רבי, רצונך שתדור עימנו במקומנו ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות?' אמרתי לו: 'בני, אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, אני דר, אלא במקום תורה'. והקשה הגאון רבי משה פיינשטיין, זצ"ל, באגרות משה יורה דעה ד', סימן נ"ז, אות ט': שיקח את הכסף ויקים שם מקום תורה. אלא מוכח שהרצון ללמוד תורה צריך לבוא מלמטה, מן התלמידים, מהכנישתא חדא. ובכסף גרדא אין בונים תורה. גם אם יש כסף, לא בונים תורה.

וכמעשה שהיה: הגאון רבי שמעון שקופ, זצ"ל, יסד את ישיבת גרודנא ובחירי עולם הישיבות נהרו לקבל תורה מפיו, ולהתעלות לאור שיטתו הבהירה וחתירתו ליסודות ההלכה. ברם, ככל שהרוחניות העפילה לפסגות, כך רוותה מועקה גשמית. הישיבה לוותה כספים עבור לחם לאכול. פשוטו כמשמעו. עד שעמדה לקרוס תחת נטל החובות. לא הייתה ברירה, וראש הישיבה הנערץ, נאלץ לנדרד ממקומו הפליג לארה"ב כדי לקושש כספים לקיום הישיבה. בתחום הזה לא העירה לו ההצלחה פניה. אבל עולם התורה שהחל להיחלץ בארה"ב, קיבל את פניו בהערצה, והוזמן למסור שיעור בפני בני הישיבה. התרגש לשמוע שבארה"ב פועלת ישיבה ומגדלת בני תורה, שמתנתקים מאוירתה החומרנית של המדינה. נענה להזמנה, הגיע בשעה בירעה, וראש הישיבה נכח רק ראש הישיבה. התנצל במבוכה שהבחורים נמצאים עכשיו במגרש המשחקים. עוד מעט יבואו. תמה רבי שמעון שקופ: "בני הישיבה במגרש המשחקים?". משך ראש הישיבה בכתיפו: "ככה זה כאן באמריקה". כעבור שעה הגיעו מיוזעים ומשולהבים, מתנשמים ומתנשפים. קם רבי שמעון לשאת בפניהם דברים. פתח ואמר: "אווריא אבל דאמריקא מתחכים". כידוע שזה נאמר רק בישראל. אבל הוא הגיע לאמריקה והחכים. "מה זה שנים מתקשה אני בקושייה חמורה. והנה התישיבה לי כאן ועכשיו". תמהו. והסביר: "התורה הקדושה מצווה: 'כי ימון אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו'. וכתב הרמב"ם בהלכות 'מתנות עניים', פרק י', הלכה ז': שזו המעולה שבצדקות. שאין למעלה ממעלה להחזיק ביד יהודי שעני, ולתת לו מתנה או הלואה כדי שישקם את עצמו עד שלא יצטרך לבריות. שמונה דרגות יש בצדקה, וזו הגדולה שבכולם."

"והחזקת בו", תחזיק בו אדם שעומד ליפול מן הסולם לפני שיפול וירסק עצמותיו ואחר כך לך תתן אותו, תחבר אותו וכו'. תחזיק אותו לפני שיפול. לפני שיתמוטט כלכלית תחזיק אותו, תתמוך אותו. או במתנה או בהלוואה. זו המעולה שבצדקות. "נתבונן בדבר". הוא אומר. "יהודי ניהל חנות, רכש סחורה ברבבות דולרים, קנה חנות בהון עתק והרוויח בכבוד. לימים הוצאה לו הצעה מפתה לרכוש סחורה מוכרתת במחיר מציאה. משכן את חנות, לווח כספים, קנה את הסחורה ונפל בפת. הסחורה פגומה, איכות ירודה, האופנה התחלפה וכל

החנות מונחת כאבן שאין לה הופכין. הבעל עיקל את החנות והוא מגלגל כספים כדי להחזיר חובות ואין לו פרושה לפורטה. קוראים לאסיפת נדיבים בבית הרב, איך מחלצים אותו ממצוקתו. אומר הרב: 'האופן המוכר שנגייס כאן כספים כדי לרכוש לו חנות למלאות אותה בסחורה ויתפרנס דרך כבוד כבתחילה. שנאמר כי ימוך אחיך, ומטה ידו עמך והחזקת בו'. כמה כסף נדרש? מאה אלף דולר. מינימום. ואז מה? יעמול מבוקר ועד ערב וירוויח לחמו. אומר רב שמעון שקופ: ואני שואל: כלום לא מוטב היה שישלחו אותו ללמוד בכלל אברכים ואז מה? ראשית יקבל בכלל את הקצבה הנהוגה, שמה מקבלים יותר מה שפה. ואת היתרה אלף דולרים לשבוע, תשלם הקהילה. זה הרבה יותר קל מגיוס מאה אלף דולרים בבת אחת. ונרוויח שני דברים: במקום להטרד מבוקר עד ערב על המחיייה ועל הכלכלה, הוא יהיה לבן תורה. ועל בני הקהילה לא ירבו עול כה כבד. ועוד יזכו להיות תומכי תורה. טוב או לא טוב? רואים פה גאון! אבל כעת הבנתי את התשובה, הוא אמר אווריא דאמריקא מתחכים. עכשיו הבנתי תירוץ לקושייה הזאת. אי אפשר להפוך בעל הבית לבן תורה בכך שישלחו אותו לכולל או לישיבה, כי הוא ישב בין כתליה וינהר למגש המשחקים. "דוסיס אמריקא". השינוי יכול להתרחש רק אם יחליט בעצמו, מיוזמתו, מרצונו החופשי, רק אם יעזור את נפשו ויתנער מהעפר, או יוכל לצאת ממנו משהו. אבל אם ימננו אותו, זה לא יעזור שום דבר. ישב בעל הבית ולא יצמח ממנו כלום. והישיבה תקבל אותו יפה והציבור יתמוך בו תמיד וזה לא יגמר. אבל לא יצמח פה בן תורה. צריך להתעורר מעצמו.

נו, אולי מישהו יתעורר מעצמו ואז לא יצטרך את אף אחד. הקב"ה יערה עליו ממרום שפע של סייעתא דשמיא, כמו שהוא עושה עם כל מי שמתקרב אליו ורוצה לעסוק בתורתו. אמן ואמן!

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
בבית מדרש קהילות פז, בני ברק
בתאריך 07.12.2016
לשמיעת שיעורים והרצאות חיינו
(גם מטלפון כשר)
02-3724787

- לעילוי נשמת זייתה בת סהלה הייט בת סמו חנה בת רומיה ע"ה
- לעילוי נשמת קידנו ברק בן זייתה, יעקב בן עזיזה דוד בן רבקה
- לעילוי נשמת זייתה בת סהלה הייט בת סמו חנה בת רומיה ע"ה
- לעילוי נשמת יוסף בן דונטה יוסף בן שושנה ימיני
- לעילוי נשמת ציון בן יהודה אבנר בן יהודה אפרים בן שושנה
- לעילוי נשמת רפואה שלמה מהרה מינה בת סימה יוחאי בן סילביה שרון תמר בת שלמה
- לעילוי נשמת ז'לעלחה למוסדות 'לדעת חכמה ומוסר'
- לעילוי נשמת ישראל שיפלו אויבנו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה
- לעילוי נשמת ז'לעלחה כל עם ישראל שיפלו אויבנו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה
- לעילוי נשמת ז'לעלחה כל עם ישראל שיפלו אויבנו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה

ניתן להשיג 'קובץ מלוטט בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

שותפים בזיכוי הרבים

עלון תורני בתפוצה רחבה

העלון מופץ מדי שבוע לכל חלקי הארץ גם דיגיטלית באתרים מוכרים בעלי עשרות אלפי עוקבים כגון "דרשו", "בעולמם של חרדים" ועוד וכן ברשימות תפוצה גדולות

להעלחת כל עם ישראל שיפלו אויבינו ויחזרו כולם לשלום לביתם מהרה

זכות בזיכוי הרבים

הקדשה חד פעמית

הקדשה למשך חודש

הקדשה לשנה שלמה בעלון

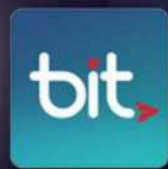
הזדרזו לזכות בהקדשה משלכם לרפואת/עילוי נשמת/הצלחה/זיווג וכו'

לפרטים חייגו\שלחו הודעה: 054-4785404 / 054-6091685

לקבלת העלון בחינם למייל\לנייד כל שבוע- להצטרפות לרשימת התפוצה ניתן לשלוח הודעה למספר הטלפון או למייל alon@gamah.org

סרקו לדף מאובטח לבחירת מסלול

בצדקה תכונני נמ"ח סלי מזון וסיוע לנזקקים